

7. Fransa hükümeti üst yöneticilerinden biri, Napolyon Bona-part'ı bir savaşta eleştirmeye kalkışıp parmağını harita üzerinde gezdirerek "Önce şurasını almalıydınız, sonra buradan geçerek ötesini zapt etmeliydiniz..." gibi fikirler yürütmeye başlayınca Napolyon sözünü keser ve "Evet, oralar parmakla alınabilseydi dediğiniz gibi yapardım!" demiş.

Bu parçaya göre Napolyon, sözleriyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Bir planın kolaylık ya da zorluğu teoride değil, uygulama alanında ortaya çıkar.
 B) Hayatında herhangi bir başarısı olmayan birinin başkasını eleştirmeye hakkı yoktur.
 C) Hırs, başkalarını tarafsız değerlendirmenin önündeki en büyük engellerden biridir.
 D) Bazı yöneticiler, birtakım konularla ilgili yanlış bilgilerle hatalı yorumlarda bulunabilir.
 E) Bir mücadele ile ilgili sizin stratejiniz, rakibinizin bir hamlesi ile boşa çıkabilir.

→ Kahramanlık konulu → epik şiir

8. a Bin atlı, akınlarda çocuklar gibi şendik redif
 a Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik ton uyak
 b Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle zengin uyak
 b Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle
 c Şimşek gibi bir semte atıldık yedi koldan
 c Şimşek gibi Türk atlarının geçtiği yoldan ton uyak

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatımın gücünü artırmak için mazmunlara yer verildiği
 B) Tema bakımından epik şiire özgü nitelikler taşıdığı
 C) Divan şiirinin biçimsel özelliklerinden yararlandığı
 D) Farklı kafiyeye türlerine başvurulduğu
 E) Teşbih sanatına yer verildiği

↳ Orduyu dev benzetmiş.

Mazmun → Klışeleşmiş söz demektir.

9. Mert dayanır namert kaçar
 Meydan gümbür gümbürdenir
 Şahlar şahı divan açar
 Divan gümbür gümbürdenir
 Ok atılır kalasından
 Hak saklasın belasından
 Köroğlu'nun narasından
 Her yan gümbür gümbürdenir

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Koçaklama türünün özelliklerini gösterdiği
 B) Duyguların coşkulu ve sade bir dille ifade edildiği
 C) Düz kafiye düzeninde oluşturulduğu
 D) Koşma nazım biçimiyle oluşturulduğu
 E) Temayı yansıtmak için yansıma kelimelerle tekrar sanatına başvurulduğu

↳ gümbür gümbürdenir.

→ Kahramanlık konulu

10. Güçdür ne kadar dir isen ey dil
 Tarz-ı gazeli ri'âyet itmek
 Her bir kişinin murâdı üzre
 Her beytde bir zarâfet itmek
 Âsân degül a benüm efendüm
 Dünyâyı bütün ziyâfet itmek

→ Nida

Tamamı verilen bu şiirle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Nida sanatından yararlandığı
 B) Teşbih sanatına başvurulduğu
 C) Kıta nazım biçimiyle yazıldığı → Beyit halinde - Matla beyti yok.
 D) Zengin uyağa yer verildiği
 E) Gazel yazmanın zorluğundan söz ettiği

âyet itmek
 ↳ zengin uyak
 ↳ redif

11.

Eser Adı	Eser Özelliği
I. Cemşid ü Hürşid	• İranlı şair Salmân Saveci'nin aynı adı taşıyan 1700 beyitlik mesnevisinin Ahmedî tarafından genişletilmiş çevirisidir.
II. Fihî Mâ Fih	• Yunus Emre'nin dinî nasihatler içeren mesnevi türündeki eseridir.
III. Risaletü'n-Nushiyye	• Nasihatlerle dolu olan eser 15. yüzyılda Mercimek Ahmet tarafından Farsçadan Türkçeye tercüme edilmiştir.
IV. Kabusnâme	
V. Harnâme	

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

Fihî Mâ Fih → Mevlana
Harnâme → Seyhi

13. Türk edebiyatında destanların sınıflandırılmasında coğrafi ve kültürel değişikliklerin yanı sıra din unsurunun da etkisi vardır. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk destanları arasında Altay-Yakut Dönemi'nde Yaratılış Destanı; Saka Dönemi'nde Alp Er Tunga Destanı ve Şu Destanı; Hun Dönemi'nde Oğuz Kağan Destanı ve Attila Destanı; Uygur Dönemi'nde Bozkurt Destanı ve Ergenekon Destanı; Kök Türk Dönemi'nde ise Türeyiş Destanı ve Göç Destanı yer alır.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilmesi için numaralanmış ifadelerden hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

Türeyiş ve Göç → Uygur Dönemi
Oğuz Kağan ve Attila → Kök Türk Dönemi

12. Bir kaz aldım ben kardan
Boynu da uzun borudan
Kırk abdal kanın kurudan
Kırk gün oldu kaynadırım kaynamaz

Sekizimiz odun çeker
Dokuzumuz ateş yakar
Kaz kaldırmış başın bakar
Kırk gün oldu kaynadırım kaynamaz

Bu dizelerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devriye B) Şathiye C) Nefes

D) Münacat

E) Nutuk

→ Allah'tan gelip tekrar Allah'la konuşma işleridir.

→ Allah'la konuşma işleridir.

→ Tanrı'ya öğretmek

Şeriate ve akla aykırı gibi görünen din onları taşıyan şiirlerdir. Alıncı ve mizahi bir üslup kullunılır.

14. Tanzimat Dönemi'nde evlilik kurumu ve onun inşası sırasında kullanılan geleneksel yöntemlerin sorgulanmaya başlanması, edebî eserlerde de kendini gösterir. Tarafların görüş alınmaksızın özellikle genç kızların tanımadıkları kişilerle evlenmeye zorlanmaları, yazarlar tarafından eleştirilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen durumu eleştiren eserlerden değildir?

- A) Sergüzeşt B) Gülnihal
C) Şair Evlenmesi D) Zavallı Çocuk

E) Taşuk-ı Talat ve Fitnat

→ Nispeti Kemalettin Tiyatro
→ Kaplan Paşanın yaptığı zulümler sonucu hak ettiğini bulması anlatılır.

15.

Mihri Hatun

Amasyalıdır. Hoştâb hâtundur. Merhûm Sultân Selîm ve Sultân Ahmed'e nice kasideler ve gazeller virmişdür. Eş'ârı halk içinde meşhûr ve gazelliyâtı ehl-i dil-i yârân arasında mezkûrdur ve bu ebyâtanun eş'ârındandır:

Didûm yüzini görmedûm ewelki görüşde

Burka götürüp açdı yüzün didi gör işde

Göz gördi gönül bildi ki ben küşte-i aşkum

Kimse bana rahm itmedi bilişde görüşde

Bu metinle ilgili;

I. *Tezkire* → Şairlerin hayatını anlatır. *Heşt-Behişt* adlı eserle aynı türde olduğu, *Biyografik*

II. Dörtlüğün rubai türüne özgü nitelikler taşıdığı, *benzerlik*

III. Biyografi türü ile kimi benzerlikler içerdiği *gösterir.*

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

*Tek dörtlükten
axaxax
> Seklinde oluşur.*

16. Sanatna güvenen, bildiğini açıkça söylemekten çekinmeyen bir kişiliğe sahiptir. Övme-övünme-yerme üçlüsüyle özetlenebilecek şiirini mûbalağa ile beslemiştir. İfadelerinde sert, acımasız hatta isyancı tavırlar sezilir. Kasidelerine tok ve gür bir ses, gazellerinde uysal bir anlayış hâkimdir. Sözü güzel söylemede ustalaşmış, duygularını mazmunlar arkasına saklamak yerine açıkça söylemeyi tercih etmiştir. Kelime oyunları yerine âhenk ve musikiye önem verir. Yabancı kelimelere fazlaca yer veren şairin kasidelerinde görülen debdebeli, yabancı tamlamalarla dolu dili; gazellerinde daha sadedir. Kendisinden sonra pek çok sanatçıyı etkilemiştir. Kendisini övdüğü *Tûti-i mu'cize gûyem ne desem lâf değil / Çerh ile söyleşemem âyinesi sâf değil* beytiyle başlayan gazeli, Cumhuriyet Dönemi'nde birçok sanatçı tarafından seslendirilmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayâlî B) Bâkî C) Necâtî
D) Nefî E) Şeyh Galip

Övme, övünme, söyleme şairi

17. Ahlakla ilgili öğütler veren, özdeyiş niteliğindeki sözlerin ağır bastığı gazellere "hikemî gazel" denir. Bu tarzın divan şiirindeki en önemli temsilcisi Nâbî'dir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Nâbî tarafından kaleme alındığı söylenebilir?

- A) Kesmezem ağıyar cevriyle cânândan ümid
Kim kesilmez havf-ı şeytan ile îmândan ümid
- B) Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcîmdan tabib
Kılma dermân kim helâkim zehri dermânımdadır
- C) Çok da mağrur olma kim meyhâne-i ikbalde
Biz hezâran mest-i mağrûrun humârın görmüşüz
- D) Ne tende cân ile sensiz ümmid-i sihhât olur
Ne cân bedende gâm-ı firkaninle rahât olur
- E) Gülüm şöyle gülüm böyle demekdir yâra mu'tâdim
Seni ey gül sever cânım ki cânâna hitabımsın

*C şikâki öğüt verici!
Diğer şikâklar bireysel aşk konusudur.*

18. Bir gece yatur iken ol düş görür
İrte durur anı Yâkub'a sorur

Eydür iy baba yaturdum bu gece
Bir acep düş görürem eşit nice

Eydivir tâbirini anun bana
Eydeyim ol gördüğüm düşü sana

Gördüm ay u güneş on bir yıldız
Secde kılurlar kamusu bana düz

Döndü Yâkub söyledi eytdi canum
Sakla düşün sözümü işit benüm

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *Mantku't-Tayr* B) *Hüsrev ü Şîrin*
C) *Yûsuf u Züleyhâ* D) *Hayrâbâd*
E) *Vesiletü'n-Necat*

H2. Yusuf'un babası, Yusuf küssosini anlattığı için Yusuf u Züleyha mesnevisinden alınmıştır.

19. Meşrutiyet Dönemi ile Cumhuriyet'in ilk yılları arası, Türk tarihi kadar Türk edebiyatının da hareketli olduğu dönemlerdir. Bu dönemle ilgili onlarca çalışma yapılmıştır. Dönemin uzunluğu, sanatçı ve eser sayısının fazla olması beni kimi sınırlandırmalar yapmaya mecbur etti. Çalışmaya şiir türünü hiç katmadım, romanların tümünü incelesen de Millî Mücadele'yi konu edinenler dışında hiçbirine yer vermedim. Manzum hikâyelerin tümünü inceledim ancak yalnızca Mehmet Âkif'e ait olanları çalışmada değerlendirdim. Tiyatro türünde ise yalnız tiyatro ile ilgilenen iki ismi (Musahipzade Celal ve Ahmet Nuri Sekizinci) çalışmaya dâhil ettim.

Bu parçada söz edilen araştırmacı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çalışmasında *Yeni Hayat*, *Çoban Çeşmesi* adlı eserlere yer vermemiştir. → *Şiir türüne yer vermemiş*
- B) *Balıkçılar* adlı eseri incelemiş ancak çalışmaya dâhil etmemiştir. → *Manzum hikâye → Tefik Fikret*
- C) *Fermanlı Deli Hazretleri* ve *Gücü Gücü Yetene* adlı eserlere çalışmasında yer vermiştir. → *Ahmet Nuri Musahipzade*
- D) *Ateşten Gömlek* ve *Ankara* adlı eserlere çalışmasında yer vermiştir.
- E) *Yaban* romanını incelemiş ancak çalışmasına dâhil etmemiştir. → *Yakup Kadri*

millî Mücadele'yi konu edinen romanlar içindedir.

20. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından. Birçok türde eser vermesine karşın edebiyatımızda hikâyeleriyle tanınmıştır. Bireyin iç dünyasını ayrıntılara önem vererek anlatan sanatçı, Anadolu insanının derinliğini modern çağa yönelik eleştirileriyle birlikte yansıtmıştır. Türk toplumunun yaşadığı toplumsal değişim ve dönüşümü konu edinen, İslami duyarlılık hikâyeler kaleme almıştır. Yazarın *Ortadaki Adam*, *Yoksulluk İçimizde*, *Ya Tahammül* Ya *Sefer* gibi çok sayıda hikâye kitabı vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kutlu
B) Rasim Özenören
C) Cahit Zarifoğlu
D) Oktay Akbal
E) Haldun Taner

21. Yalnızlığım içinde zaman yitirdim. Yıllar geçti farkında olmadan. Aynalarda biri vardı, arada bir bana bakan. Her zaman çıkmazdı karşıma. Arada bir garip garip beni süzerdi. Tam saçımı tararken, tam tıraş olurken, tam kravatımı bağlarken birden belirirdi. Kalakalırdım. Yüzümü keserdim. Gözlerimi başka yana çevirirdim. O yanda belirirdi bu defa. Kapatırdım göz kapaklarımı. Bakışı içimde yaşardı. Bir şeyler anlatmak isterdi. Giderek aynalara bakmaz oldum. Tıraş olmayı seyrekleştirdim. Kravat bağlamadım. Anlamıştım: Bir düşmanım vardı artık. Tanıyordum onu. Bir vitrine bakarken elini camdan bana uzatıyordu. Başını sallıyordu. Bir kapıdan geçerken ayağımdan çekiyordu. Hele boş sokaklarda beni bir yakalamasın! Kolumu sınımsız tutar, başlardı konuşmaya. Kullaklarım uğuldardı. Söz açardı çocukluğumdan. İlkokul günlerimden. Hep de unutmak istediklerimi hatırlatırdı. Bir çocuğa çelme takmıştım okul merdiveninde. Tepetaklak yuvarlanmıştı. Ne çok unutmak istemişim bu olayı. Unuttum da. Yaşlı bir kadını terslemiştim. Yalanlar söylemiş, çevreme yaymıştım. Sorumluluk nedir bilmeden...

Bu parçadaki öykü kişisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geçmişle ilgili hesaplaşma içine girdiği
B) Yaşadıklarını bilinç akışı ile yansıttığı
C) Duygularını iç çözümlemeyle aktardığı
D) Kötümser bir ruh durumu taşıdığı
E) Çağrışımlarla geriye dönüşler yaşadığı

22. Bir saat sonra Sarayburnu'nu dolaşan Fransız vapuru, Hüseyin Nazmi'yi sinesi ümit ile dolu, bir emelci hanına doğru götürürken Kızkulesi açıklarında bir meyil ile süzülerek yavaş yavaş ilerleyen Lloyd'in Süveys hattına işleyen ağır gemilerinden biri; Ahmet Cemil'i kalbinde bir mezar ile son yeis türbesine sürüklüyordu. Ewela, hareket esnasında, o dağdağa içinde hiçbir şey hissetmedi; validesiyle Seher'i aşağıda kendilerine tahsis olunan yere yerleştirdikten sonra yukarıya çıktı. Ahmet Cemil'in nazarında bütün hayatının yegâne tahassüs mahfazası olan bu şehri ufkun lacivert zeminine tersim olunmuş bir levha şeklinde bırakmaya başlarken kalbinde birden, elim bir iftirak hissi duydu.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçanın yazarına aittir?

- A) İntibah
↳ Namık Kemal
- B) Kırk Hayatlar
- C) Eylül
↳ Mehmet Rauf
- D) Ateşten Gömlek
↳ Halide Edip
- E) Yaprak Dökümü
↳ Resat Nuri

Sözde edinen parça Mai ve Sijah
↳ (Ahmet Cemil)

Halit Ziya'nın eserleri arasında
Kırk Hayatlar vardır.

23. Bu akıma bağlı sanatçılar, kendilerinden önceki sanatçıları tabiat manzaralarına verdikleri önem bakımından yüzeysel bulmuşlardır. Onlara göre sanatçı; insanın iç dünyasını, acılarını anlatmalıdır. İç dünyayı anlatmak, soyutlamayı gerektirir. Bu da nesnelere olduğu gibi değil, olması gerektiği gibi yansıtmayı zorunlu kılar. Modernitenin ürettiği toplumsal kuralları ve sanayileşmenin getirdiği tekdüze hayatın arasına sıkışmış bireyin iç dünyasını teşhir etmeye dayanan bu akım, aslında insanın her eyleminin bir çeşit yansıma olduğu tezinden hareket eder.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekspresyonizm B) Natüralizm C) Parnasizm
- D) Klasisizm E) Realizm

↳ iç dünyayı dışa aktarmak (Dışavurumculuk)

24. Aşağıdakilerden hangisi İkinci Yeni şiirine örnek olarak gösterilemez?

- A) Ben bütün hüznüleri denemişim kendimde
Canımla besliyorum şu hüznün kuşlarını
Bir denemişim bütün kelimeleri
Yeni sözler buldum seni görmeyeli
- B) Çünkü yaşamak gibi bir şeydi yaptığı
Anasız bir tay gibi coşkun ve hüznülü
Akşamın dinginliğini otluyordu o zaman
- C) Tanıdığım bir ağaç var
Etlük bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrı'nın işine bakın
- D) Gelir dalgın bir cambaz
Geç saatlerin denizinden
Üfler lambayı
- E) Ben uyandım bir aşk demekti bu dünyada
Sesin, bir gülü bırakmak gibi bir şeydi
Karaydım, kâğıt gibiydim yaşamalarda

↳ Anlama değil imgeye yer veren
Konuşma diline uzak kalan
İkinci Yeniciler
Şiirlerde altı çizili yerlerde
alınmamış bağdaştırmalar yapılmış
2. Yeni özellikleri arasındadır.

Çarpıcılar → Mecaz, süssöz, ölçüye,
kafiyeğe karşı silemiş
Söz ve anlam arınları birleştirmiş.
Günlük konuşma dilini
Şiire sokmuşlardır.